

Hemos mencionado modelos estructurales de la *Vida* de Peres, pero también están los estilísticos: sin duda Peres bebe de la Reforma y las nuevas obras dedicadas a una temática contemplativa, que buscan intensificar el patetismo de la narración y hacer sentir al lector que puede trasladarse a los lugares y escenas descritas por las Sagradas Escrituras. No hay que olvidar que Peres (procedente de una familia de notarios y yerno del célebre teólogo y escritor Joan Roís de Corella), participa activamente en la vida cultural de la ciudad, como nos muestra Arronis en su contextualizador estudio introductorio, y eso supone empaparse en la corriente devota de la época (como autor tiene en su haber un volumen considerable de obras edificantes impresas).

Finalmente, la labor de *collatio* es absolutamente convincente: Arronis contrasta y constata las variantes textuales proporcionándonos una visión completa de la tradición textual que sustenta la obra (un gran mérito de esta investigadora es haber dado con ejemplares de la obra considerados perdidos), y de su difusión en las lenguas valenciana y castellana. Parecen también adecuados los criterios de edición, que tienen en cuenta los valores gráficos y fonéticos de la época. Se agradecen asimismo las ilustraciones de citas bíblicas que el texto aporta y que podrían haber quedado desapercibidas. En suma, es necesario contar con esta obra para comprender los alcances literarios de la prosa valenciana y la reescritura hagiográfica del periodo que traza el camino de la Edad Media a la Moderna.

Rebeca Sanmartín Bastida
Universidad Complutense de Madrid
rebecasb@ucm.es
orcid.org/0000-0003-4720-2446

Lola Badia (dir.), *Història de la Literatura Catalana, I: Literatura Medieval (I). Dels orígens al segle XIV*, Barcelona: Enciclopèdia Catalana / Editorial Barcino / Ajuntament de Barcelona, 2013, 543 pp., ISBN: 978-84-412-2250-2.

L'any del 2013 ha estat important pel que fa al tema de la literatura catalana amb la publicació de la *Història de la Literatura Catalana. Volum I. Literatura Medieval (I). Dels orígens al segle XIV*, el primer volum dels vuit esperats, els quals tenen com a objectiu renovar els estudis sobre aquesta temàtica. Sota la direcció general d'Àlex Broch, es tracta d'un projecte col·lectiu en el qual participen, tot plegat, prop d'una setantena de professors, investigadors i erudits. A més, s'ha de dir que aquest esforç col·lectiu també es va reflectir a l'acció en conjunt de l'Enciclopèdia

Catalana, l'Editorial Barcino i l'Ajuntament de Barcelona per tal de realitzar la publicació.

Al pròleg de l'obra s'observa l'objectiu de la col·lecció, és a dir, redactar una “nova Història de la Literatura Catalana” (p. 4) amb la intenció de revisar, fer descobertes, noves aportacions i actualitzar els materials existents (p. 5). Una de les característiques que s'ha de recalcar és que aquesta col·lecció es presenta amb una nova perspectiva pel que fa a la “seqüència històrica que fins ara explicava els orígens de la contemporaneïtat en la nostra història literària” (p. 8), avançant, així doncs, en comparació amb la proposta anterior, la qual estava dividida en “tres etapes canòniques: època nacional o literatura medieval, Decadència i Renaixença” (p. 6). De fet, observant els títols dels volums es comprèn l'amplitud i la diversitat d'aquesta seqüència presentada a la col·lecció: *Literatura medieval I. Dels orígens al segle XIV* (Volum 1); *Literatura medieval II. Segle XV (I)* (Volum 2); *Literatura medieval III. Segle XV (II)* (Volum 3); *Literatura moderna. Renaixement, Barroc i Il·lustració* (Volum IV); *Literatura contemporània I. Els Vuit-cents* (Volum V); *Literatura contemporània II. Modernisme i Noucentisme* (Volum VI); *Literatura contemporània III. Del 1922 al 1959* (Volum VII); *Literatura contemporània IV. Del realisme històric a la postmodernitat* (Volum VIII).

El primer volum, sota la direcció de Lola Badia i amb la col·laboració de diversos autors especialistes en la temàtica literària de l'Edat Mitjana, es refereix als orígens de la literatura catalana fins al segle XIV. El volum està dividit en sis capítols, els quals comprenen abordatges d'alguns personatges, com ara el rei En Jaume I, el rei En Pere el Gran, Bernat Desclot, Ramon Muntaner, el rei Pere el Cerimoniós, Guillem de Berguedà, Cerverí de Girona, el rei En Jaume II el Just, Ramon de Cornet, Joan de Castellnou, Francesc de la Via, Ramon Llull i Arnau de Vilanova, a més d'una diversitat d'aspectes generals relacionats a la literatura catalana medieval. El volum encara presenta, al final de cada capítol, una reunió de la bibliografia bàsica sobre el tema referent al capítol; el recull, al final del volum, de tota la bibliografia utilitzada —amb una llista d'abreviatures (p. 511-537)— i un índex d'autors i obres (p. 538-543), és a dir, apartats que ajuden als lectors a fer ràpides i específiques consultes.

En el primer capítol, anomenat “Edat Mitjana i Literatura” (p. 17-46), hi són comentats temes generals com ara el context social, el cristianisme, el context polític, la guerra, la cavalleria, el saber dels laics, l'oralitat i l'escriptura, el naixement de la impremta i la casa reial, fet que proporciona al lector contextualitzar-se i ambientar-se amb els temes que trobarà durant la seva lectura, fins i tot les relacions entre el context i les manifestacions literàries presents a obres com ara *Jacob Xalabín*, la *Crònica* de Pere el Cerimoniós, el *Curial i Güelfa* i *Tirant lo Blanc*

(p. 24-25). Continuant, el segon capítol, anomenat “Dels orígens al segle XIV” (p. 47-84), presenta una mena de precedents que preparen la construcció dels capítols posteriors, com ara el context dels segles IX-XII, la presència dels musulmans i dels jueus a la Corona d’Aragó i la recepció dels models francesos a la literatura catalana medieval.

Aquest trajecte inicial amb els dos primers capítols, el qual ocupa gairebé 70 pàgines, serveix de preparació per al tercer capítol, “Les cròniques i els cronistes” (p. 85-217), un dels més llargs del volum, només al darrera del sisè (el qual comentarem més endavant). Aquest tercer capítol crida l’atenció perquè se centra en els textos clàssics de la historiografia medieval catalana, és a dir, les *Gestes dels comtes de Barcelona i reis d’Aragó*, el *Llibre dels fets*, el *Llibre del rei En Pere*, la *Crònica* de Ramon Muntaner, la *Crònica general* o *Crònica de Sant Joan de la Penya* i la *Crònica* de Pere el Cerimoniós, en el qual són recollides les últimes aportacions sobre aquests textos, fet que estableix la importància d’aquest volum per als investigadors especialistes, així com per al gran públic, en tenir aquesta important obra a les mans. S’ha de recalcar les reflexions sobre el text historiogràfic, obrint el capítol, en les quals el lector troba les seves especificitats pel que fa a l’Edat Mitjana, és a dir, “un resultat de tradicions literàries d’origen clàssic o romànic, i sol estar profundament condicionat per la religió i pel poder polític” (p. 86).

Tot seguit, els dos capítols següents, el quart i el cinquè, anomenats “La lírica d’arrel trobadoresca” (p. 219-296) i “La narrativa en vers” (p. 297-372), respectivament, presenten obres i autors com ara Guillem de Berguedà, Cerverí de Girona, el *Cançoner Gil*, Ramon de Cornet, Joan de Castellnou, *Cançoner Vega-Aguilló*, Ramon Vidal i Francesc de la Via. La diversitat de temes presents al quart capítol demostra la importància del treball dut a terme per a la composició d’aquest volum, com ara l’espai cultural occitanocatalà i la cort trobadoresca, la presència dels trobadors entre els segles XII-XIV, el que continua al capítol cinquè, en el qual els seus autors es dedicaren a escriure sobre les tipologies de la narrativa en vers occitanocatalana, les aventures amoroses de to cortès, l’humor, sàtira i paròdia i la saviesa i pedagogia en la narrativa en vers.

L’últim capítol, el sisè, que té com a títol “L’accés dels laics al saber: Ramon Llull i Arnau de Vilanova” (p. 373-510), es tracta de l’accés dels laics al saber i destaca les figures de Ramon Llull i Arnau de Vilanova. És el més llarg capítol del volum, del qual gairebé cent pàgines són dedicades als estudis lul·lians, demostrant, així doncs, la importància d’aquest personatge per als estudis literaris catalans medievals. Així doncs, són comentats aspectes de la seva vida, les seves accions apostòliques i de predicació, les característiques de composició i de difu-

sió dels seus textos, les estructures d'algunes de les seves obres, com ara el *Llibre de contemplació*, el *Llibre del gentil e dels tres savis*, el *Llibre d'amic e amat* i l'*Arbre de filosofia d'amor*. Arnau de Vilanova, l'altre personatge estudiat en aquest capítol, també afavorí la composició d'una narrativa en la qual es troben informacions sobre la seva vida, els temes de la seva obra mèdica i també sobre la seva obra teològica i espiritual.

Donat els temes, qüestions i aportacions que hi són presentats, aquest volum representa un primer i important pas per a la proposta d'una nova Història de la literatura catalana medieval. Les seves 543 pàgines ho demostren que es tracta d'un volum preparat mitjançant un immens esforç col·lectiu que ha proporcionat importants contribucions en diverses perspectives, com ara d'anàlisi de fonts documentals, d'anàlisi bibliogràfica, de recuperació i revisió dels principals estudis i temes anteriors, de descoberta de noves perspectives d'estudi i de noves aportacions.

Luciano José Vianna

Universidade de Pernambuco / campus Petrolina

luciano.jose.vianna@gmail.com

orcid.org/0000-0001-7355-7609

Lola Badia (dir.), *Història de la Literatura Catalana, II: Literatura Medieval (II). Segles XIV-XV*, Barcelona: Enciclopèdia Catalana / Editorial Barcino / Ajuntament de Barcelona, 2014, 487 pp., ISBN: 978-84-412-2296-0.

A l'any del 2014 fou publicat el volum *Història de la Literatura Catalana. Volum II. Literatura Medieval (II). Segles XIV-XV*, com a continuïtat del primer volum publicat el 2013. Tal i com el primer volum, es tracta d'una publicació àmplia i originada d'una tasca de col·laboració entre diversos autors i autores sota la direcció de Lola Badia. Com a continuïtat del primer volum, el segon volum es refereix precisament als segles XIV-XV, és a dir, un context en el qual la literatura catalana medieval ja es trobava a la seva maduresa. La continuació també es refereix no només al contingut, sinó també pel que fa al sumari, ja que l'obra s'inicia amb el capítol setè fins al tretzè, en els quals podem trobar reflexions i estudis de personatges com ara Francesc Eiximenis, Vicent Ferrer, Ramon Martí, Nicolau Eimeric, Joan Eixemenó, Bernat Metge, Anselm Turmeda, Ausiàs March i Ramon de Perellós, i alguns temes generals com ara la prosa doctrinal, monarquia, llengua i literatura, traduccions i traductors, la poesia cortesana i els